

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA BAZENSKA KOPALIŠČA IN KOPALNO VODO V BAZENIH V ČASU SPROŠČANJA UKREPOV (COVID-19)

10. 06. 2020

Mikrobiološko onesnaženje kopalne vode

Voda v bazenu se lahko onesnaži prek kopalcev in obvodnih površin:

- spiranje površine kože (umazanja, sredstva za nego in zaščito kože);
- izločki iz telesnih odprtih (solze iz oči, ušesno maslo iz sluhovoda, slina iz ust, izpihovanje iz nosu in izkašljevanje tudi ob nehotenem vdoru kopalne vode v nos in pljuča, znoj, urin, blato);
- rane in vnetja (kri, izločki);
- spiranja površin z okolice bazena in bazenske ploščadi; pri bazenih na prostem je lahko dodatno onesnaženje vode zaradi vnosa prahu, listja, trave, peska, ptičjih iztrebkov,...

Najpomembnejši poti prenosa novega koronavirusa sta preko **izločkov iz dihal (iz nosu, ust) in preko onesnaženih rok.**

Varna medosebna razdalja zaradi virusa, ki se izloča s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, petjem ... je vsaj **1,5 metra ali več. V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje.** V primeru, da je večja, je tveganje za okužbo manjše.

Roke vedno obravnavamo kot onesnažene, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z onesnaženimi rokami **prenašamo povzročitelja okužbe nase in na druge osebe ter na predmete**, ki se jih dotikamo (npr. kljuke, ročaji, držaji, delovni in rekreacijski pripomočki, denar,...).

Do sedaj še **ni opisanega primera fekalno-oralnega prenosa** novega koronavirusa.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščiti-tili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora **vsak prevzeti odgo-vornost. Popolne varnosti ni.**

Ni potrjenih primerov, da se virus, ki povzroča COVID-19, širi na ljudi preko kopalne vode v bazenih, zdraviliščih, pri igrah v vodi in vodnih atrakcijah (tobogan, plezala nad vodo, naprave za skoke v vodo in podobno). Ustrezno upravljanje in vzdrževanje teh objektov, vključno z razkuževanjem (npr. s klorom), bi moralo virus inaktivirati v kopalni vodi v bazenih.

Zdravje obiskovalcev in zaposlenih

Na bazenska kopališča naj vstopajo le zdrave osebe, tudi brez blagih znakov okužbe (kašelj, nahod, izcedek iz nosu in oči, povišana telesna temperatura, bolečine v žrelu, grlu ...).

Splošni ukrepi

Upoštevati je treba vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom:

<https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

Gradiva so dostopna na povezavah:

Higiena kašlja: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kašlja_0.pdf

Umivanje rok: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf.

Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitev-sirje-nja.pdf

Upravljavca bazenskega kopališča naj zagotovi, da so priporočila dostopna na vidnem mestu ob vhodu na bazensko kopališče (npr. na informacijskem mestu skupaj s kopališkim redom idr.) in po potrebi na drugih mestih v kopališču. Priporočamo uporabo infografike na vseh mestih na kopališču, kjer si je možno umiti roke za obiskovalce in zaposlene.

Uporaba obraznih mask

Uporaba obraznih mask, ki prekrijejo nos in usta, zagotavlja poleg varne medosebne razdalje višjo varnost pri preprečevanju okužbe s SARS-CoV-2 pri gibanju in zadrževanju, zlasti v zaprtem javnem prostoru kopališča:

- pri uporabi sanitarnih prostorov;
- pri uporabi garderobnih prostorov oz. kabin za preoblačenje;
- pri uporabi gostinskih dejavnosti na terasah in letnih vrtovih skladno s Higienskimi priporočili za izvajanje gostinske dejavnosti na terasah in letnih vrtovih za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/gostinstvo_terase_in_letni_vrtovi.pdf

- pri uporabi prostorov za reševalce in prvo pomoč.

Uporaba zaščitne obrazne maske je obvezna za zaposlene kopališča v primerih, ko se morajo zaradi narave dela približati obiskovalcem na razdaljo manjšo od 2 m. Ukrepi ne veljajo v primeru reševanja iz vode.

Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih.

Uporabniki mask naj upoštevajo navodila za pravilno namestitvev in odstranitvev zaščitne maske: <https://www.nijz.si/sl/splosna-uporaba-zascitnih-mask>.

Obrazne maske za zaposlene zagotovi upravljavec bazenskega kopališča. Obiskovalci naj maske zagotovijo sami.

Razkuževanje rok

Razkuževanje rok naj se kot preventivni ukrep na bazenskih kopališčih izvaja:

- ob vstopu na bazensko kopališče;
- ob vstopu in izstopu iz sanitarnih prostorov;
- ob vstopu in izstopu iz garderobnih prostorov oz. kabin za preoblačenje.

Razkužila in namestitvev podajalnikov za razkužilo zagotovi upravljavec bazenskega kopališča. Podajalniki z razkužili naj bodo na več vidnih mestih.

Kopališki in higienski red na kopališčih

Obiskovalci in kopalci naj upoštevajo predpisana obvestila upravljavca kopališča, ki so objavljena na informacijskem mestu ob vstopu na kopališče in na drugih mestih na kopališču:

- kopališki red;
- higienski red na kopališčih;
- navodila za zagotovitev varnosti in reda;
- navodila za vodne atrakcije;
- navodila za varovanje zdravja;
- kopališke znake;
- informacije o kakovosti kopalne vode;
- opozorila reševalcev iz vode in redarjev.

Ohranimo razdaljo in omejimo število obiskovalcev

Ključni preventivni ukrep na bazenskih kopališčih je ohranjanje medosebne razdalje tako na kopnem (na parkirnih prostorih, pred vhodom na bazensko kopališče, na površinah za sončenje, sprostitev in počitek), kot tudi v vodi (vključno s plovnimi napravami npr. splavi, obroči). Obiskovalci in zaposleni naj ohranjajo medosebno razdaljo najmanj 1,5 m na obvodnih površinah in najmanj 2 m pri plavanju v bazenu. Izjema so člani istega gospodinjstva. Razdalja med ležalniki naj bo najmanj 1,5 m ali več.

Pri toboganih, napravah za skoke v vodo in drugih atrakcijah naj se za zagotavljanje zadostne medosebne razdalje uporabi talne označbe.

Predvideno število kopalcev in dovoljeno število obiskovalcev mora upravljavec prilagoditi za doseganje varnostne razdalje med obiskovalci in kopalci v bazenu, za preprečitev širjenja virusa, ki povzroča COVID-19.

Smeri gibanja

Poti in smeri gibanja na kopališču naj bodo po možnosti označene na tleh tako, da se v čim večji meri prepreči srečevanje obiskovalcev iz nasprotne smeri oz. se pri tem lahko vzdržuje ustrezna medosebna razdalja 1,5 m ali več. Vhod/i in izhod/i na kopališče, kakor tudi v objektih na kopališču, naj bodo po možnosti ločeni. Če to ni možno, je treba pri srečevanju obiskovalcev, ki se gibljejo v nasprotni smeri, zagotoviti ustrezno medosebno razdaljo bodisi s fizično pregrado bodisi s časovnim zamikom na prehodu.

Garderobne omarice

V garderobnih omaricah naj bodo oblačila kopalcev shranjena v osebni torbi kopalca. Iste garderobne omarice naj ne uporablja več kopalcev (razen, če so člani istega gospodinjstva).

Garderobe je treba čistiti in razkuževati po vsakem uporabniku (garderobne omarice, klopi ...).

Tuši

Pred vstopom v bazen in po izstopu iz bazena naj se kopalci obvezno oprhajo. Pred in po uporabi tuša naj si roke temeljito umijejo ali razkužijo. Obiskovalci naj tuše uporabljajo posamično z upoštevanjem medosebne razdalje najmanj 1,5 m ali več.

Upravljavca bazenskega kopališča naj zagotovi v prostoru s tuši stalno zračenje in vsako uro čiščenje in razkuževanje

Sanitarni prostori

Sanitarni prostori predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

- Število oseb, ki se v sanitarnih prostorih lahko hkrati zadržuje, naj bo prilagojeno velikosti prostora oz. naj v prostor osebe vstopajo posamično.
- Obiskovalcem morajo biti na razpolago tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo.
- Sušilnik za roke in lase naj bodo izključeni (izven uporabe)
- Obiskovalci naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- Upravljavca bazenskega kopališča naj zagotovi redno in učinkovito zračenje sanitarnih prostorov. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka.
- Upravljavca bazenskega kopališča naj zagotovi čiščenje in razkuževanje sanitarnih prostorov vsaj vsako uro.

Čiščenje in razkuževanje površin in opreme

Načrte čiščenja prilagodite trenutno strožjim zahtevam npr. z večkratnim čiščenjem in razkuževanjem.

Upravljavca mora izvajati dosledno čiščenje bazenske ploščadi, vodnih atrakcij in igral (tobogan, plezala nad vodo, naprave za skoke v vodo ipd.) z dnevnim razkuževanjem površin, po potrebi pa tudi večkrat, če so onesnažena npr. s krvjo, izbljuvki, blatom.

Vsako uro je treba razkužiti, kontaktne površine, npr. ograje, držala, prijemala, kljuge in ostale površine, ki se jih obiskovalci pogosto dotikajo z rokami.

Skupno opremo (npr. ležalnike, ročaje senčnikov ...) je treba razkužiti dnevno pred začetkom obratovanja kopališča in pred menjavo uporabnika.

Posojanju opreme se je najboljšo izogniti (pripomočki za plavanje, plavalna očala ...) ali zagotoviti razkuževanje le-te med menjavo uporabnika.

Pogostnost čiščenja in razkuževanja garderobnih omaric in tušev je navedena zgoraj.

Igrala

Uporabo drugih igral na kopnem, ki niso v sklopu bazena trenutno odsvetujemo.

Priprava kopalne vode

Pri pripravi kopalne vode v konvencionalnih bazenih mora upravljavec opraviti najmanj razkuževanje z rezidualnim učinkom in korekcijo pH-vrednosti. Izvajati je treba:

- Predpisane neprekinjene in samodejne meritve in samodejno korekcijo vrednosti vseh predpisanih parametrov z dozirnimi napravami, ki se preverjajo z ročnimi meritvami, dvakrat dnevno.
- Možne so ročne meritve, glede na 35. člen Pravilnika o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopališča in kopalna voda v bazenih (v nadaljevanju Pravilnik), vendar naj v tem primeru ročne meritve izvedejo najmanj vsaki 2 uri.

- pH vrednost in koncentracija razkužila mora biti v skladu s predpisi, vendar mora biti najnižja koncentracija prostega klora v kopalni vodi najmanj 0,5 mg/l in ne več kot 1,2 mg/l, kar velja v času nevarnosti širjenja novega koronavirusa. Vzorčenje in preskušanje kopalne vode v bazenih v skladu s Pravilnikom.

Prezračevanje zaprtih prostorov

Potrebno je stalno prezračevanje zaprtih prostorov z nadomeščanjem zraka in gibanjem zraka:

- v dvoranskem kopališču kot celoti;
- na posamezni bazenski ploščadi;
- v posameznih ločenih zaprtih prostorih: sanitarijah, garderobah, kabinah za preoblčenje, tuših in drugih prostorih oziroma v vseh prostorih, ki so na voljo.

V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije zraka.

Več o prezračevanju: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

Savne, solariji, saloni za nego telesa

Za savne, solarije, masažne, kozmetične in frizerske storitve, oz. salone za nego telesa naj se smiselno uporabijo Higienska priporočila na povezavi: <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukre-pov-covid-19>

Gostinske dejavnosti

Pri posluževanju gostinskih dejavnosti na bazenskih kopališčih naj se upošteva Higienska priporočila za izvajanje gostinske dejavnosti na terasah in letnih vrtovih za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/gostinstvo_te-rase_in_letni_vrtovi.pdf.

Viri:

1. Sproščanje ukrepov (COVID-19): <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.
2. KAJ LAHKO STORIM, DA PREPREČIM ŠIRJENJE NOVEGA KORONAVIRUSA SARS-CoV-2019: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitev-sirjenja.pdfm
3. CDC; Water and COVID-19 FAQs | CDC Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/water.html>
4. Novel coronavirus (COVID-19) latest information - PWTAG - The Pool Water Treatment Advisory Group: <https://atacp.csp.org.uk/news/2020-03-13-novel-coronavirus-covid-19-latest-information-pwttag-pool-water-treatment-advisory>.
5. Priporočila za ukrepanje upravljavca v primeru onesnaženja kopalne vode v bazenih: <https://www.nijz.si/sl/kopalne-vode-v-bazenih-konvencionalni-in-bioloski-bazeni>.
6. Higieniski red na kopalniščih: <https://www.nijz.si/sl/higieniski-red-na-kopaliscih>.
7. Najpogostejša tveganja, ki jih predstavlja kopalna voda: <https://www.nijz.si/sl/najpogostejsa-tveganja-ki-jih-predstavlja-kopalna-voda>
8. Pravilnik o minimalnih higienskih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati kopalnišča in kopalna voda v bazenih (Uradni list RS, št. 59/15, 86/15 – popr. in 52/18).
9. Pravilnik o ukrepih za varstvo pred utopitvami na kopalniščih (Uradni list RS, št. 84/07, 22/13, 33/18 in 47/19)
10. Navodilo za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
11. Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz. Wien. Empfehlungen zur Wiederöffnung von Einrichtungen nach dem Bäderhygienegesetz (BHygG) und der Bäderhygieneverordnung 2012 (BHygV 2012). Unter dem Gesichtspunkt vorläufiger Maßnahmen zur Verhinderung der Verbreitung von COVID-19. Stand 19. Mai 2020.
12. Deutsche Gesellschaft für naturnahe Badegewässer e. V. (DGfNB e.V.). <https://www.dgfnb.de/aktuelles-termine/corona-virus-sars-cov-2-hilfestellung-bei-fragen.html>
13. Frei- und Hallenbäder. Corona: Anstecken im Badewasser ist unwahrscheinlich. 19. Mai 2020 <https://www.quarks.de/gesundheit/corona-anstecken-im-badewasser-ist-unwahrscheinlich/>
14. Riapertura palestre e piscine dal 25 maggio: le linee guida di governo e regioni https://www.corriere.it/cronache/20_maggio_16/riapertura-palestre-piscine-18-maggio-linee-guida-governo-regioni-0329faac-9749-11ea-ba09-20ae073bed63.shtml.